

II BIULETYN

KOMISJI REPERTUAROWEJ DLA TEATRÓW LUDOWYCH
PRZY ODDZIALE OŚWIATY POZASZKOLNEJ KURATORJUM
OKRĘGU SZKOLNEGO KRAKOWSKIEGO W KRAKOWIE

KRAKÓW — LISTOPAD 1934 R.

W skład Komisji wchodzi PP.: Barbacki Bolesław (Nowy Sącz), Dr Bielak Franciszek (Kraków), Fyda Edward (Nowy Sącz), Komar Stanisław (Kraków), Kołakowski Tadeusz (Kraków), Mikuta Marjan (Kraków), Miśkowcówna Marja (Kalwarja Zebrzydowska), Skoczylas Ludwik (Kraków), Sobieniowski Szczęśny (Kraków)

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Krakowskiego zleciło Małopolskiemu Związкови Teatrów i Chórów Ludowych wydanie drukiem drugiej serji ocen sztuk teatralnych.

Komisja Repertuarowa oceniła i uznała za nadające się dla zespołów teatru ludowego na okres Bożego Narodzenia następujące widowiska:

- 1) Schiller Leon: «Pastoralka».
- 2) Cierniak Jędrzej: «Szopka Krakowska».
- 3) Zbierzchowski Henryk: «Polskie Jaselka».
- 4) Juljusz Saloni: «Jaselka Pana Jezusowe».
- 5) Mikuta Marjan: «Z kolendą».
- 6) Turowiczówna Jadwiga: «Z gwiazdą».
- 7) Mrozowicka Irena: «Bez ten święty opłatek».
- 8) Ks. Harazim Franciszek: «Córka Króla Bałtazara».
- 9) Braun Jerzy: «Szopka harcerska».
- 10) Arct Michał: «W drodze do stajenki».
- 11) Domoślawa: «W wigilję Bożego Narodzenia». «Do szkoły».
- 12) Dynowska i Fischerówna: «Wesoła nowina».

- 13) Promieński Zenon: «W blasku Bożej gwiazdki».
 14) Ks. Wieczorek Paweł: «Po kolendzie».
 15) F. O.: «Dzieci u żłóbka».

Niżej podaje się szczegółowe oceny widowisk:

1) Schiller Leon: «**PASTORAŁKA**» — Misterjum ludowe. Instytut Teatrów Ludowych, Warszawa 1931 r. Muzyka Jana Maklakiewicza i Leona Schillera. Spraw 9, z prologiem i epi-logiem. Cena 7 zł.

Treść sztuki: Rzec dzieje się w dawnych czasach i w Polsce szlacheckiej. Charakter widowiska poważny — misterjowy. Po wstępnej kolendzie, Prologus wita widzów i zapowiada widowisko. Gromada kolendnicza na dany przez niego znak, wchodzi przez widownię z kolendą na ustach na scenę. Po prześpiewaniu kolendy wstępnej, odchodzą.

Sprawa I. W Raju, obraz skuszenia Ewy i Adama przez szatana i wypędzenie ich z raj. *Sprawa II.* Archanioł Gabryjel zwiastuje Matce Boskiej przyście na świat Zbawiciela. *Sprawa III.* Pachol Heroda ogłasza spis ludności. Józef i Marja szukają noclegu przybywszy na spis, a odepchnięci od drzwi karczmarki i szlachcica, zatrzymują się w szopie u ubogiego chłopka. Tam następuje Narodzenie Bożej Dzieciny, co ogłaszają dzwony, chóry anielskie, odgłos dzwonek mszalnych, jak na podniesienie, i jasność bijąca z szopy. *Sprawa IV.* Wnętrze szopki. Śpiew i taniec aniołów, śpiew wołu, osła, — rozmowa św. Józefa z Aniołami, wreszcie kołysanka Matki Boskiej. *Sprawa V.* Noc. Pasterze widzą lunę, przerażeni chcą uciekać, pojawiają się aniołowie, którzy obwieszają przyście na świat Bożej Dzieciny. Pasterze wybierają się do Betleem. Bartosz prowadzi, wodzi ich po manowcach (po sali), wreszcie przychodzą do celu. Zostaje Ryczywół, którego boli noga. Wchodzi żyd z turoniem — wesola rozmowa — żyd zabiera Ryczywoła i obaj odjeżdżają na turoniu. *Sprawa VI.* Szopka. Aniołowie i M. Boska zabawiają dziecinę. Przychodzą pasterze, składają dary, odgrywiają pastoralkę, tańczą, wreszcie żegnają Dziecinę i odchodzą. *Sprawa VII.* Do Heroda przybywają Trzy Króle. Dowiedziawszy się od nich o narodzeniu Zbawiciela, Heród każe mordować dzieci. *Sprawa VIII.* Pokłon Trzech Króli. *Sprawa IX.* Kaźń Heroda, zakończona sentencjami śmierci na temat życia. *Epilog.* Kolendnicy dziękują za kolendę.

Ilość osób około 40, w tem kobiet około 10. Wiek osób od 18—35 lat.

Ocena wartości: Rzec, jako oparta na starych materiałach kolendowych, kantyczkach i rękopisach, jest widowiskiem niezwykle wartościowem i pięknem. Widowisko ujęte w formę prymitywu kolendniczego, jest syntezą materiałów kolendowych. Do tekstów dołączona oryginalna muzyka, przypisy i objaśnienia. Wartość pod każdym względem duża.

Zmian dekoracyj 6: 1) Raj, 2) Pokój Matki Boskiej, 3) W Betleem, 4) W polu, 5) Sala Heroda, 6) Szopka. Nie nastreczają one zbyt

dużych trudności, gdyż według autora mają być ujęte w tryptyk z trzema otworami (środkowym i 2 bocznymi), których tło stanowią ciemne kotary. Na tem tle miejsce akcji znaczy się prymitywnymi w charakterze naklejańki utrzymanymi zastawkami, lub sprzętami.

Kostjumów około 40: (Matka Boska, św. Józef, Michał Archanioł, Archanioł Gabryjel, Aniołowie, Adam, Ewa, Trzej Króle, Pasterze i Herod, Herodowa, Pacholy Heroda, Żyd, Rabin, Karczmarza, Szlachcic, Wół, Osioł, Turoń, Śmierć, Djabel). Kostjumy te również wielkich trudności nie nastęrczają, bo mają one być utrzymane w stylu strojów chłopców chodzących na wsi ze szopką po domach. A więc strój ludowy, z odpowiednimi przybraniem. (W egzemplarzu dokładne wyjaśnienia).

Rzecz powyższa nadaje się dla zespołów teatru ludowego dobrze w pracy zaawansowanych i wybitnych i jest odpowiednia zarówno dla środowisk wyrobionych jak i mało wyrobionych kulturalnie — wiejskich, małomiasteczkowych, robotniczych i podmiejskich. Rzecz nadaje się dla każdego zespołu w wyjątkach, przy odpowiednich skrótach tekstu.
(M. M.).

2) Cierniak Jędrzej: «SZOPKA KRAKOWSKA», prymitywne widowisko kolendowe». Związek Teatrów Ludowych, Warszawa 1925 r. Melodje ludowe zestawil autor. Obrazów 4. Cena 1 zł.

«Szopka Krakowska» zestawia materiały kolendnicze wiejskie, spotykane w całej Polsce, ujmuje je jednak w gwarze podkrakowskiej i w takiejże stylizacji (prymityw). Możliwości ujęcia tych materiałów w wykonaniu trojaki: 1) jako szopka obnośna z kukielkami, 2) jako jaselka do odegrania przez żywych ludzi, 3) jako widowisko kolendnicze z szopką (połączenie dwu poprzednich ujęć).

Po okolendowaniu wstępnem, następują rozmówki «cudoków». Bartek, pasterz czuwający widzi lunę i budzi Szymka. Zjawia się Anioł, obwieszcza Boże Narodzenie. Pasterze obaj wybierają się do Betleem, wszczynają sprzeczkę i biją się. Policjon z Florjańskiej bramy arestuje Szymka. Zostaje Bartek, który rozmawia z żydem, z kolei występują «cudoki»: Twardowski, djabel, krakowiak i krakowianka, kozak i kozaczka, ulan, saper, oficer, góral I i II. W sprawie z królem Herodem przybywają na jego dwór Trzej Króle, donosząc o Narodzeniu Bożej Dzieciny. Heród na wieść o tem każe wymordować dzieci w Betleem, — z kolei rozmowa Heroda z żydem i królową. Wreszcie śmierć ścina Herodowi głowę, a djabel zabiera go do piekła. W dalszym ciągu występują: czarownica, djabel, żaczek (uczeń), dziad — wreszcie podany jest tekst podziękowania kolendników i okolendowania dziewczyny na wydaniu.

Ilość osób 6 + kapela 4, + 28 «cudoków», w tem kobiet 5 «cudoków», mężczyzn 23 «cudoki», chłopców 6. Wiek osób od 18 do 25 lat.

Do tekstów podane oryginalne melodje z Krakowszczyzny, oraz dokładne objaśnienia dotyczące inscenizacji i materiału dotyczący rozwoju historycznego szopki. Wartość ludoznawcza i artystyczna duża, sta-

ranne zestawienie starych, oryginalnych tekstów i melodyj kolendniczych, stawia «szopkę krakowską» w rzędzie najcenniejszych materiałów repertuarowych opracowanych dla teatru ludowego. Możliwa aktualizacja. Wartość kulturalna duża, zwłaszcza jeśli widowisko poprzedzi się wyjaśnieniem wstępnym.

Dekoracje: Szopka przenośna, lub jeśli cudoki odgrywają żywi ludzie, dekoracja frontowa sceny imitująca szopkę. Wnętrze szopki — tłociemne, lub naklejankowa scena Św. Rodziny z Stajenki Betleemskiej.

Kostjumów 10 + 28 dla «cudoków». Stroje ludowe kolendnicze, fantastycznie powróslami, naklejankowymi pasami i czapkami przyozdobione. Jeśli cudoki mają odgrywać żywe osoby, prymitywne jak na lalki szopkowe stroje: 2 pasterzy, anioła, poliejona, żyda, Twardowskiego, diabła, pary krakowiaków, pary kozackiej, ulana, sapers, oficera, 2 górali, góralki, Heroda, żołnierza, Trzech Króli, Hetmana, Królowej, śmierci, czarownicy, żaczka, dziada.

Rzecz powyższa nadaje się dla zespołów teatru ludowego zarówno będących w stanie organizacji, jak i wybitnych, bez względu na jakość i poziom kulturalny środowiska, w którym pracują. (M. M.)

3) **Zbierzchowski Henryk: «POLSKIE JASEŁKA».** Spółka Nakładowa «Odrodzenie», Lwów. Ilość aktów 1 (obrazów 4). Cena 1.50 zł.

Treść sztuki: Rzecz dzieje się w Polsce odrodzonej i w czasie walk o Niepodległość. Prolog. Anelli przychodzi do szopki, by złożyć Jezusowi Polskę w darze. **Obraz I.** W Gdańsku w domu uświadomionego narodowo robotnika polskiego, dzieci zabawiają się wesoło. Nadchodzi z pracy z fabryki niemieckiej ojciec i zwierza się matce z nieprzychylnych nastrojów, jakie w stosunku do niego w fabryce panują. Ze szkoły wraca syn, uczeń 7 kl. gimnazjalnej, który z radością opowiada, że został harcerzem i złożył przyrzeczenie. Przybyły w odwiedziny zniemczali sąsiad, namawia ojca, by nie posyłał dzieci do szkoły polskiej, bo straci posadę w fabryce, nadto wypowiada antypolskie poglądy, którym przeciwstawia się syn i jego stronę biorący rodzice. **Obraz II.** Boże Narodzenie w okopach. Żołnierze, reprezentanci różnych miast Polski, rozmawiają przy choince stojącej w szerszym miejscu okopu, o walkach o niepodległość. Na tle nieba przesuwa się sylwetka Wodza (J. Piłsudskiego). Rozmowa żołnierzy o Wodzu, jego zasługach i okrzyki na Jego cześć. Daje się słyszeć głos Wodza, podkreślający wartość wysiłku szarego żołnierza w walce o niepodległość. **Epilog.** Anelli na tle szopki i żywego obrazu wzywa Polaków do zgody i pracy dla Polski, a ostatnie strofy jego wezwania powtarza chór.

Ilość osób 10 + statyści, w tem kobiet 1 + statystki, mężczyzn 7 + statyści, chłopców 2 + statyści i dziewczęta (statystki). Wiek osób od 6 do 45 lat.

Ocena wartości sztuki: Sztuka napisana pięknym wierszem, posiada wyraźne ale porywające tendencje patriotyczne. Wartość

kulturalna i światopoglądowa duża. Trudność w wykonaniu, poza stroną dekoracyjną, sprawiają przydługie tyrady wierszowane w dialogu, co wymaga zdolnego interpretatora. Rzecz nadaje się na objazd jako teatr dla ludu.

Zmian dekoracji 4: 1) Miejsce na tle kotary ciemnej z szopką z boku, 2) Schludnie urządzone pokój robotnika polskiego w Gdańsku (dwoje drzwi), 3) Okopy (w szerszym miejscu choinka zaświecona), 4) Na tle szopki w środku stojącej, żywy obraz z osób ubranych w stroje ludowe z wszystkich stron Polski.

Kostjomy: kompletów 11 + statyści (2 robotnicze zwykle męskie, 1 kobiecy, 1 ubranie gimnazjalisty, Anelli — biała długa szata, kij w dłoni, Marszałek Pilsudski — płaszcz niebieski, maciejówka, 5 żołnierskich. Dla statystów: mundurki harcercskie, robotnicze i stroje ludowe ze wszystkich ziem Polski).

Sztuka powyższa nadaje się jedynie dla zespołów wybitnych, działających w środowiskach wyrobionych kulturalnie i średnio wyrobionych kulturalnie — wiejskich, malomiasteczkowych, robotniczych i podmiejskich.
(M. M.).

4) Juljusz Saloni: «JASEŁKA PANA JEZUSOWE». Misterjum kolendnicke z interludjami. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych, Lwów. (Sztuki bez zezwolenia autora wystawić nie można). Obrazów 5. Cena 2.80 zł.

Dziadek z pod Panny Marji zapowiada widowisko. Obraz I. Zwiastowanie. Obraz II. Odpust w Betleem. Matka Boska z św. Józefem szuka noclegu. Archanioł ogłasza Boże Narodzenie. Obraz III. Pasterze w polu dowiadują się o narodzeniu Bożej Dzieciny i wybierają się do Betleem. Obraz IV. U króla Heroda. Obraz V. U źlóbka. Obrazy urozmaicone interludjami z dziadem, żydem, kozą, djablem i śmiercią.

Ilość osób 28 + chór aniołów i kapela wiejska, w tem kobiet 3 + aniołowie, mężczyzn 25. Wiek osób od 18 do 60 lat.

Ocena wartości sztuki: Rzecz ujęta w formę prymitywnego misterjum ludowego, oparta na starych materiałach kolendniczych i kantyczkach. Posiada wartość artystyczną i oświatową, wprowadzając widza w pozostałości kultury szlacheckiej dawnej Polski i zwyczaje ludowe. Teksty są gwarowo przez autora odbarwione i należy przy wykonywaniu widowiska wprowadzić gwarę lokalną.

Dekoracje: W zespole posiadającym kotary, nie nastreżają trudności i dadzą się zaznaczyć prymitywnymi dostawkami i rekwizytami (białe stopnie w głębi sceny dla chóru aniołów, klęcznik dla Matki Boskiej, krzesło wiejskie na tron dla Heroda, źlóbek na krzyżakach). Konieczne są schody z widowni na scenę, widowisko bowiem częścią rozgrywa się na sali.

Kostjomy proste, przypominające stroje kolendników (korony tekturowe i pasy wyklejane, miecze drewniane, kapy, kilimki, nakrycia, skrzydła anielskie, maski dla wolu i osła przybite na ruchomych

patyczkach do żłóbka). Osoby: Matka Boska, Św. Józef, Archaniol Gabriel, Trzej Króle, szatan, dziadek, kowalowa, chłop, żyd, Heród, feldmarszał, śmierć, djabeł, 10 pasterzy, turoń, wół, osioł muzykanci, aniołowie.

Sztuka powyższa nadaje się dla zespołów teatru ludowego zarówno będących w stanie organizacji, jak i wybitnych, bez względu na poziom i charakter środowiska, w którym pracują. (M. M.)

5) **Marjan Mikuta: «Z KOLENDĄ».** Inscenizacja ludowych obrzędów kolendniczych. Małopolski Związek Teatrów i Chórów Ludowych, Kraków 1934. Cena 1.70 zł.

Wydawnictwo zawiera syntetyczne opracowanie inscenizacyjne ludowych obchodów bożonarodzeniowych, jak: z turońcem, szopką, Herodem, Dorotą, uwzględniając równocześnie momenty sważebne z tym okresem związane.

Rzecz potraktowana jako widowisko ludowe, odbywające się na sali, bez kurtyny, na tle prymitywu dekoracyjnego. Obok bogatego materiału tekstów podaje oryginalne, źródłowo sprawdzone melodie ludowe. Samą część inscenizacyjną poprzedza wstęp etnograficzny, oraz dość szczegółowy projekt realizacji, nie krępujący zresztą reżysera.

Widowisko obliczone na większą ilość osób (kilkanaście par).

Ocena wartości: Wydawnictwo ma tę zaletę, że w formie prostej, ale artystycznej ujmuje rdzennie ludowe materiały kolendnicze. Posiada wartość kulturalną i wychowawczą, jako mające budzić szacunek dla kultury ludowej. Widowisko winna poprzedzić pogadanka. Wydawnictwo to może być zużytkowane zarówno do celów widowiskowych, czy świetlicowych, jak i obchodu kolendniczego po domach (w tym wypadku we fragmentach).

Dekoracyjnie zbytńich trudności nie nastęca. Konieczną jest dekoracja całej sali, w której ma się ono odbyć, ludowymi akcesorjami kolendniczymi (snopy kolendnicze, krzyże ze słomy, gwiazda ze słomy, łańcuchy ze słomy i bibuly, jedlina, podłazniczka), nadto konieczne niewielkie podjum o trzech stopniach i dwa mniejsze, jedno-stopniowe. Główną ścianę należałoby przyozdobić dużą wycinanką ludową (projekt w wydawnictwie).

Kostjumy ludowe z uzupełnieniami kolendniczymi (czapki i pasy tekturowe wyklejane, powrósla, korony tekturowe, turoń, kożuchy odwrócone włosem do góry i t. p.). Ilość kompletów kostjumów zależna od ilości osób.

Konieczna kapela ludowa.

Rzecz nadaje się dla zespołów teatru ludowego na każdym poziomie zaawansowania w pracy, bez względu na rodzaj i poziom kulturalny środowiska. (T. K.)

6) **Jadwiga Turowiczówna: «Z GWIAZDĄ».** Inscenizacja wierszy Janiny Porazińskiej «Z gwiazdą» i «Nie ścinajcie

gospodarzu», oraz «Zabawa jaselkowa». Związek Teatrów Ludowych, Warszawa 1934 r. Cena 0.80 zł.

W wierszu «Z gwiazdą» gromada kobiet i dziewcząt prowadzi rosinową, obserwując kolendników, nadchodzących z gwiazdą. Kolendnicy nadchodzą. W dalszej części następuje coś w rodzaju obchodu ludowego z gwiazdą, przyczem kolendnicy tańczą z dziewczętami. Nastrój poważny, obrzędowy. Rzecz sama ma charakter recytacyjno-rytmiczny.

Osób: 26, w tem 5 kobiet wiejskich, 10 dziewcząt, 10 kolendników i 1 chochol. Stroje ludowe. Rzecz odbywa się w sali, na podwyższeniu.

Wiersz «Nie ścinajcie gospodarzu», przedstawia wigilijny zwyczaj ludowy targowania drzew, w którym gospodarz z domownikami obchodzi w sadzie wszystkie drzewa i grozi im ścięciem, jeśli nie będą rodziły. Otrzymawszy zapewnienie, że będą rodziły w roku przyszłym (za drzewa odpowiadają domownicy), obwiązuje je powroslami. Ujęcie inscenizacyjne ładne.

Osób: 6 (Aniol Stróż, dziadek, matka i dzieci: Maciuś, Ewcia, Pietrek).

Dekoracja: Na podjum wewnątrz izby wiejskiej z dwu stron po bokach podjum prymitywnie zaznaczony ogródek.

«Zabawa jaselkowa» jest barwnem, inscenizacyjnem ujęciem materiałów kolendowych i wierszyków dziecięcych, w obraz składania darów Bożej Dziecinie przez pasterzy, wiejskie kobiety, rzemieślników i Trzech Króli. Wprowadzono przytęm wesole scenki z djabelem i oznajmiaczem, oraz grupę kolendników z gwiazdą, niedźwiedziem, kozą i żorawiem.

Osób występujących w zabawie jaselkowej, jak zaznacza w przypisach autorka, 70—80 (w tem aniołów 8, chór 20 osób, oznajmiacz, 3 królów, orszak królów 6 osób, pasterzy 14, kobiet i osób z darami 12, chłopców terminatorów 4, kolendników z gwiazdą i maskarami 10, oraz djabeł). Liczba osób może być zmniejszona, lub zwiększona. Dekoracje nie następują trudności. Jakość i ilość strojów wynika z podanego wykazu osób.

Wszystkie trzy ujęcia inscenizacyjne bezpretensjonalne, posiadają wartość jako przykład do opracowywania inscenizacyjnego wierszy i artystycznie opracowany materiał.

Nadają się przede wszystkim dla zespołów szkolnych, działających w środowiskach małomiasteczkowych i podmiejskich, są nadto cennym materiałem dla świetlic.
(M. M.)

7) Irena Mrozowicka: «**BEZ TEN ŚWIĘTY OPLATEK**». Księgarnia św. Wojciecha, Poznań. Odślon 3. Cena 0.60 zł.

Treść sztuki: U gospodarza Macieja służy przygarnięty przez niego mały chłopcem krewniak, sierota Antek. Maciejowie traktują go jak własne dziecko i jako przyszłego męża ich jedynaczki Jagusi. Nie-

spodziewanie dostaje Antek w spadku po swym stryju duże gospodarstwo. Spadek ten pragnie zagarnąć Szymon — wiejski krawiec — pijak i nierób, który układa z faktorem Moszkiem intrygę, celem pozyskania Antka na zięcia dla swej córki Marynki. Otumaniony przez Moszka Antek, zaniedbuje się chwilowo, a nawet w sam wieczór wigilijny opuszcza dom Maciejów i przychodzi do Szymona. Widząc jednak nieład i zaniedbanie w chacie, zupełną obojętność dla świętych tradycji wigilijnych i cyniczne zachowanie się Marynki, z oburzeniem porzuca ich i spieszy na wieczerzę do swych opiekunów, przeprasząc ich ze skruchą za wyrządzoną krzywdę.

Osób 7, w tem kobiet 3 i 4 mężczyzn. Wiek osób od 18 do 45 lat.

Ocena wartości sztuki: Sztuka opracowana dobrze i przystępnie dla zespołu ludowego, ujęcie proste, akcja prowadzona żywo. Wprowadzone w grę poszczególne typy, oddane wiernie i życiowo.

Dekorację stanowi izba wiejska, uboga, lecz schludnie urządzona, w odsłonięciu drugiej przy pomocy odpowiednich rekwizytów zamieniona na zaniedbany warsztat krawiecki, w odsłonięciu 3-ciej jak w pierwszej, przybrana do wieczerzy wigilijnej.

b) *Kostjum ów* 7 (2 sukmany i kożuch, ładny strój ludowy żeński i uboższy kobiecy, żydowski chalat, 1 zwykły ubiór męski, 1 preten-sjonalny (bluzka) żeński).

Sztuka powyższa nadaje się dla zespołów teatru ludowego zarówno początkujących (średnio w pracy zaawansowanych), jak i wybitnych, bez względu na poziom kulturalny i charakter środowiska, na terenie którego pracuje.

Na zakończenie sztuki można wprowadzić kolendników z gwiazdą.
(S. S.).

8) Ks. Dr. Franciszek Harazim: «CÓRKA KRÓLA BALTAZARA». Inspektorat Ks. Ks. Salezjanów, Oświęcim. Aktów 2. Cena 1 zł.

Treść sztuki: W Egipcie, w roku Narodzenia Chrystusa, w bogatym domu patrycjuszki rzymskiej Kornelji, niewesoly los niewolnic. Nad losem ich ubolewa dziewczę żydowskie, kwiecziarka Kornelji, która pochlebstwami zjednuje sobie dozorczynię niewolnic, jak i samą Kornelję. Szczególnie radaby ulżyć 2 niewolnicom murzynkom. Jedna z nich dumna i świadoma swej ogniś królewskiej godności, nie chce być powolną rozkazom swej pani i dozorczyńni, przez co często odbiera chłostę. Fakty te wciąż nasuwają jej myśl samobójstwa, po uprzednim zglądzeniu Kornelji. W tym czasie przychodzi na świat Zbawiciel. Królowie składają mu pokłon, a między niemi Baltazar, król murzyński, którego córką okazała się niewolnica murzynka w domu Kornelji. Spotkanie ojca z córką jest pierwszym promieniem opieki nowego Władcy-Zbawiciela.

Ocena wartości sztuki: Sztuka przez tło i wątek powinna być atrakcją ze względu na nowe ujęcie spowszedniałych już zdarzeń. Nie stanęła jednak na wysokości zadania przez ujęcie formalne (długie, kaznodziejskie tyrady, błędy językowe i małą żywość akcji). Dość silnie podkreślone poczucie osobistej wolności i obraz dusz niewolników.

Dekoracja 1. Atrium bogatego domu rzymskiego — draperje, kwiaty — palmy. Dekoracja konieczna stylowa, aby uzgodnić tło z treścią.

Kostjumów 6 (strój Rzymianki, damy dworu królewskiego (murzynki), dwu niewolnic i dozorczyń, oraz młodej żydóweczki-kwieciarki).

Sztuka powyższa nadaje się przede wszystkim dla zespołów teatru ludowego dobrze w pracy zaawansowanych i wybitnych, działających w środowiskach średnio wyrobionych i wyrobionych kulturalnie — miejskich.
(Mś.).

9) Braun Jerzy: «SZOPKA HARCERSKA». Księgarnia T. S. L., Kraków 1924 r. Aktów 3. Cena 2.50 zł.

Treść sztuki: Widowisko wiąże się silnie z przejawami życia obozowego harcerzy. Dla zachowania w widowisku charakteru jasełkowego, wprowadzone są w realny świat harcerski postaci fantastyczne, przyczyniające się narówni z postaciami realnymi do rozwoju akcji. Obok postaci realnych i nierealnych, nabierają życia w tem widowisku przedmioty martwe, jak: laska, kapelusz harcerski, namiot, kuchnia i t. p.

Cały pierwszy akt jest uzasadnieniem optymizmu i młodzieńczej wiary w głęboki sens ideowy organizacji harcerskiej. Widzimy harcerzy na ćwiczeniach polowych, odpoczywających przy namiocie, przy ognisku, obserwujemy ich z roześmianymi «gębami», zdążających do kuchni, słyszymy ich spory z kucharzem i ich pełne humoru przyśpiewki, bierzemy udział w gawędzie obozowej, aby pod jej wpływem dać się porwać urokowi wizji Rycerza bez skazy, Pana Zawiszy Czarnego spoglądającego w zadumie na «cud obrony Warszawy». Wkońcu gromadka harcerzy spieszy powitać Dziecię Boże, w stajence złożone. Drugi akt zaczyna się pod znakiem walki Starego Roku z Nowym Rokiem, poczem występują takie postaci, jak: humor harcerski, Wilecki, Staś Tarkowski, Piętnastoletni Kapitan, Chłop, Żyd, Kapelusz, Laska, Namiot, Kuchnia Harcerska. W akcie trzecim zjawiają się u stajenki betleemskiej: Anioł Wojny i Pokoju, Drużynowy, Trębacz, Chorąży, Harcerze i t. d. Harcerze nie dopuszczają do szopki przedstawicieli trzech z Polską sąsiadujących narodów. Rzecz kończy się żywym obrazem.

Ilość osób 52 + statysci, w tem kobiet 3 + statystki, mężczyzn 7 + statysci, chłopców 42 + statysci. Wiek osób od 8 do 60 lat.

Ocena wartości sztuki: W opracowaniu treści uderza dysproporcja aktu pierwszego do dwóch aktów następnych. Niestety dysproporcja ta jest odpowiednikiem konstrukcji samej sztuki. Podczas gdy akt pierwszy aż kipi pulsującym życiem, zaciękwia żywością akcji, to w dwóch następnych tempo jest bardzo wolne, a akcja niewyraźnie zarysowująca się poczyna nużyć. Budowa sztuki może dać złudzenia niesceniczności, względnie przeświadczenie o nieprzewyciężonych trudnościach realizacji. Zwłaszcza tego rodzaju złudzenia mogą powstać na tle inscenizacyjnych wskazówek autora. Niezależność i samodzielność inwencji reżyserskiej, może z «Szopki harcerskiej» zrobić jednak prawdziwe «cacko» sceniczne.

Dekoracje i ilość zmian zależć będą od ujęcia reżyserskiego, zasadniczo — wolna okolica.

Kostjumów (1 dla diabła, 1 dla kucharza, 1 dla anioła, 1 dla Roku Starego, 1 dla Roku Nowego, 1 dla żyda, 1 dla chłopca, 1 dla kapelusza, 1 dla lalki, 1 dla namiotu, 1 dla kuchni, 1 dla anioła wojny, 1 dla anioła pokoju, 1 dla chorążego, 1 dla króla Junkiera, 1 dla Czerwonego, 1 dla Litwomiauksa, 3 dla królów mędrców).

Sztuka powyższa nadaje się przede wszystkim dla zespołów teatru ludowego, dobrze w pracy zaawansowanych i wybitnych, działających w wyrobionem kulturalnie środowisku małomiasteczkowem. Konieczne są skreślenia.
(K. K.).

10) Michał Arct: «W DRODZE DO STAJENKI». Wydawca Michał Arct, Warszawa 1924 r. Aktów 1 (2 odsłony). Cena 40 gr.

Treść sztuki: Rzecz dzieje na wsi. Nędzna chata sierot, które ostatnie okruchy pożywienia wynoszą i dzielą się niemi z inwalidą-kaleką. Otoczone one są rojem widm i widziadel przychylnych i wrogich. Podczas nędznej wieszery zjawia się anioł, oznajmując chwilę Bożego Narodzenia i wyzwolenia — i każe im iść w las. Janek zostawia siostrę Halkę pod opieką inwalidy i idzie. Odsłona II. Las. Anioł ułatwia drogę dobrym ludziom, oddając ich w opiekę losu. Skolei następuje orgja czartów, jędz i biesów z radości, że dostaną w swe szpony sierotę Janka. Chłopak dostaje się w ich moc, ale walczy, a do zwycięstwa dopomagają mu zjawy świetlane i ich glosy. W głębi odsuwa się druga kurtyna, ukazując obraz szopki.

Osób około 30, w tem kobiet około 10, mężczyzn około 20, chłopców 6, dziewcząt 1. Wiek osób od 16 do 60 lat.

Ocena wartości sztuki: Obrazek posiada wiele momentów baśniowych, a przez mnogość widm może odpowiadać zainteresowaniom wsi. Poza bardzo wyraźną tendencją etyczno-moralną (zwycięstwo Janka), treść rozmów jest naiwna. Wartość artystyczna przeciętna.

Dekoracje dwie. Izba bardzo nędznie urządzona — dwa tapczany okryte lachmanami, pod ścianami ławy i piec, drzwi i okna napół zwalone — dziury w ścianach. II odsłona — las, w głębi za drugą kurtyną gotowa dekoracja szopki.

Kostjumów 25 (lachmany dla Nędzy i Biedy, liche stroje wiejskie dla dziewczyny i chłopca, kostjum dla skrzata, myszki, żołnierza inwalidy o kuli, aniołów, diabłów, jędz, wilkołaka, ewentualnie jeśli się chce wystawić żywy obraz szopki — kostjumy do szopki).

Sztuka powyższa nadaje się przede wszystkim dla zespołów teatru ludowego będących w stanie organizacji i początkujących (średnio w pracy zaawansowanych), działających na terenie średnio i mało wyrobionych kulturalnie środowisk małomiasteczkowych
(Mś.).

11) **Domosława: «W WIGILJĘ BOŻEGO NARODZENIA».** «DO SZKOŁY». «Księgarnia Polska» Polskiej Macierzy Szkolnej, Warszawa 1920 r. Obrazów 2. Cena 20 gr.

Obraz I. W chacie Antoniostwa chowa się sierota Kachna razem z ich córkami Hanką i Zosią. Gospodarze są dobrzy i uczciwi i krzywdy sierocie nie robią, owszem, jest im jakby trzecią córką, a syn ich Stach kocha się w Kachnie. Jest dzień wigilijny. Kachna nakrywa do wieczerzy — zjawia się Stach i zapytuje ją, dlaczego smutna. Kachna nie chce się przyznać, znając swoje położenie, (wie, że pragnienia jej są nierealne), chce iść do szkoły rolniczej razem z córkami gospodarza. Stach, kochając Kachnę i rozumiejąc jej tęsknotę do wiedzy, oddaje na ten cel swe oszczędności, Hanka korale, Zosia rezygnuje z zabawy pożegnalnej przed ich wyjazdem do szkoły, i w chwili życzeń przy oplatku, Kachna zyskuje od gospodarzy pozwolenie na wyjazd. Równocześnie syn prosi rodziców o rękę Kachny.

Ilość osób 6, w tem kobiet 4, mężczyzn 2, chłopców 1 i 3 dziewczęta. Wiek osób od 18 do 60 lat.

Ocena wartości sztuki: Artystycznie rzecz nie przedstawia wyjątkowej wartości, ale scenicznie jest dobrą i łatwą do oddania, jeśli się wydobędzie naturalność dialogów. Jest ona wyraźnie tendencyjną, jeśli chodzi o propagowanie szkoły rolniczej i jej wartości dla wsi. Wysoka wartość etyczna domu Antoniostwa, może oddziałać wychowawczo na środowisko.

Dekoracja 1. (Czysta chata wiejska, w której urządzi się wieczerz wigilijny. Dwoje drzwi w kącie komin, stół na krzyżakach, szafka z talerzami malowanymi. Na ścianach obrazy, suszone trawy i zboża, oraz wycinanki. Od pułapu zwisają pająki i światełki).

Kostjumów 6. (Strój gospodyni dostatni, a skromny, 3 komplety ludowe dla młodych dziewcząt — zależnie od okolicy, strój starszego gospodarza odświętna sukmana, strój dla młodego chłopaka także ludowy).

Sztuka powyższa nadaje się dla zespołów teatru ludowego zarówno będących w stanie organizacji, jak i średnio w pracy zaawansowanych, działających w małym i średnim wyrobionem kulturalnie środowisku wiejskiem i małomiasteczkowym.

Obrazek II: Podobnie jak w obrazku I, mamy tu propagandę szkoły rolniczej, tym razem męskiej. U młodego gospodarza schodzą się jego koledzy, którzy za namową byłego ucznia szkoły rolniczej Wawrzka, mają do niej wyjechać. Tymczasem Kazimierz dotkliwie odczuwa więzy małżeńskie, co nawet okazuje kochanej żonie Zosi. Zmartwioną Zosię zastaje Wawrzek i rozmawia o szkole rolniczej, kiedy wpada zirytowana ciotka Wawrzka z wymówkami, że on jej syna do szkoły zma-wia. Wawrzek, znając przekorę ciotki, używa podstępu, mówiąc, że wszyscy pojedą, tylko nie jej syn — nawet Zosia wyraża zgodę na wysłanie męża. Dotknięta w dumie Andrzejowa, pozwala synowi na wyjazd. Zbierają się wszyscy, a Kazimierz specjalnie dziękuje żonie.

Ilość osób 6, w tem kobiet 2, mężczyzn 4, chłopców 3. Wiek osób od 22 do 50 lat.

Ocena wartości sztuki: Rzecz teższa od poprzedniej przez wprowadzenie wyraźnych typów, jak Andrzejowa (której rola musi być oddana z pewnym tupetem), Wawrzek, nowoczesna gospodyni Zosia i t. d. Scenicznie rzecz znacznie lepsza. Wystawiona umiejętnie, może być satyrą na stosunki rodzinne na wsi.

Dekoracje stanowi wnętrze izby niebogatej, ale schludnej i starannie urządzonej. Stół prosty i ławv, kuchnia i sprzęt gospodarski.

Kostjum ów 6. (Strój starszej gospodyni, strój młodszej gospodyni — bardziej strojny. Mężczyźni ubrani w odpowiednie do stroju niewiast komplety ludowe, lub w ostateczności stroje współcześnie używane na wsi).

Sztuka powyższa nadaje się dla zespołów teatru ludowego zarówno będących w stanie organizacji, jak i dobrze w pracy zaawansowanych, działających w małym wyrobionem i średnio wyrobionem kulturalnie środowisku wiejskiem i małomiasteczkowem. (Mś.).

12) M. Dynowska i A. Fischerówna: «WESOŁA NOWINA» — urozmaicenia dla kolendników. Sp. Akc. «Ostoja» («Teatr dla młodzieży męskiej»), Poznań 1932. Obrazów 6 z prologiem. Cena 1.50 zł.

Rzecz obejmuje sześć obrazków oddzielnych, pomysłanych jako materiał dla kolendników, chodzących po domach. Przed każdym obrazkiem odgrywanym oddzielnie, według intencji autorek należy wygłaszać prolog.

Prolog o charakterze kaznodziejsko moralizatorskim, wzywa ludzi do miłości Boga i oddawania Mu czci zawsze i wszędzie, polecenia Mu swych trosk i radości, wreszcie widzów do korzystania z dobrego ziarna rzuconego w tem przedstawieniu. Prolog nieco przydługi.

Obrazek I. M. Dynowska: «Szopka imię pana organisty». Organista przedstawia się widzom i oznajmia, że w celu przypomnienia starych zwyczajów jasełkowych, zebrał powsinogi ze wszystkich stron świata, które te zwyczaje pokażą. Wola Heroda, ten wchodzi, pije wino i zasypia. Wbiegają chłopcy-pastuszkowie, drwią z Heroda. Heród budzi się, laje chłopców, wychwala swą moc i szczyć się zamordowaniem Bożej Dzieciny. Zjawia się Anioł, który oznajmia przerażonemu Herodowi, że Dzieciątko żyje i żyć będzie, poczem wdaje się w rozmowę z chłopcami. Po jego zniknięciu chłopcy wybierają się do Dzieciątka do stajenki, ale Anioł zjawia się powtórnie i tłumaczy pasterzom, że Dzieciątko musiało ze stajenki uchodzić przed Herodem i już go tam niema. Pasterze i anioł odchodzą, zostaje sam Heród. Wchodzi djabeł i śmierć i mimo błagań Heroda, zabierają go z sobą. Organista zadowolony z przedstawienia, zbiera datki.

Ilość osób 9, w tem chłopców 8 i 1 dziewczyna (anioł). Wiek osób od 15 do 25 lat.

Ocena wartości obrazka: Rzecz napisana wierszem, bardzo przeciętna. Jako kilkunastominutowa, mogłaby służyć na scenie jako jeden punkt programu jasełkowego. Apoteozuje dobro i religiję, potępia zło.

Dekoracja, jeśli rzecz byłaby dawana na scenie, 1 (sala u Heroda, urządzona prymitywnie i groteskowo).

Kostjumów 9. (Strój organisty — czamara, Heród — strój groteskowy, komiczny, 4 chłopaków wiejskich, 1 anioł, 1 djabeł, śmierć — białe prześcieradło i kosa).

Obrazek powyższy nadaje się przedewszystkiem dla zespołów teatru ludowego będących w stanie organizacji i początkujących, działających na terenie środowisk mało i średnio wyrobionych kulturalnie wiejskich, małomiasteczkowych, robotniczych i podmiejskich.

Obrazek II. M. Dynowska: «Król Heród». Wchodzi król Heród i wychwala swą potęgę i wszechmoc. Zjawia się śmierć i djabeł i rozmawiają z nim. Zkolei wbiegają dworzanie, a za nimi gromadka aniołków z liljami przechodzi przed Herodem z kolendą o narodzeniu Boga Dziecinny. Heród wpada w gniew i każe setnikowi aresztować swych dworzan za to, że aniołów wpuścili. Djabeł i śmierć cieszą się z tego. Setnik oznajmia przybycie Trzech Króli, którzy pytają o drogę do Dzieciny. Heród każe wymordować niemowlęta, za co śmierć i djabeł wywlekają go do piekła. Obrazek kończy długa pieśń kolendników, proszących o datki.

Osób 17, w tem kobiet 6 (anioły), mężczyzn 11. Wiek osób od 15 do 25 lat.

Ocena wartości obrazka: Obrazek jest w ujęciu naśladownictwem obchodu kolendniczego. Wartość przeciętna. Krótki, przy zużytkowaniu na scenie, nadawałby się jako jeden punkt programu jasełkowego. Zużytkowywanie go do obchodu kolendniczego, jeśli są rodzime materiały ludowe, jest niewskazane.

Dekoracja 1. (Sala Heroda prymitywnie urządzona, lub przy obchodzie kolendników krzesło na środku pokoju postawione).

Kostjumów 17 (6 aniołów, Heród, Śmierć, Djabeł, Trzej Królowie, Setnik, 4 dworzanie). Stroje prymitywne, zaznaczone tylko naklejkami czapkami, pasami i t. d. (wyjaśnienia podane w tekście).

Obrazek powyższy nadaje się przedewszystkiem dla zespołów teatru ludowego będących w stanie organizacji i początkujących (średnio w pracy zaawansowanych), działających w mało wyrobionych kulturalnie środowiskach podmiejskich, przy skreśleniach przydługiej końcowej kolendy.

Obrazek III. M. Dynowska: «Do Ciebie Jezu». Miejsce wolne, w głębi na prawo stara szopa z drzwiami zamkniętymi. Noc. Pasterze rozmawiają, zajądają zapasy z kobiałki, wreszcie kładą się spać. Budzi ich swym śpiewem anioł, z którym rozmawiają (naśladownictwo tekstów starych z «Pastoraliki»). Na prośbę pasterzy, by im jaśniej wytłumaczył, co mówi o Dziecinie, anioł obwieszcza, że zeszedł na świat Pan z nieba i leży w szopie na sianie. Pasterze wybierają się do szopki stojącej w głębi. Drzwi szopy otwierają się, widać w głębi św. Rodzinę

w otoczeniu aniołów, wolu i osła. Pasterze obserwacje swe w związku z tym widokiem wypowiadają głośno, wreszcie kończą kolendą.

Ilość osób 6 + aniołowie, w tem kobiet 2 + aniołowie, mężczyzn 3. Wiek osób od 16 do 30 lat.

Ocena wartości obrazka: Ujęcie widowiska naiwne. Aczkolwiek przeznaczone dla kolendników chodzących po domach, widowisko ze względu na trudności techniczne winno by raczej być wystawiane na scenie, a do tego celu jest jako odrębna całość za krótkie. Pod względem wartości nie wychodzi ponad przeciętność.

Dekoracja przedstawia wolną okolicę z szopą w głębi. (Szopa musi mieć drzwi otwierane).

Kostjumów 7 + kostjumy dla statystów (3 pasterzy, Najśw. Rodzina i Aniołowie).

Obrazek powyższy nadaje się przede wszystkim dla zespołów teatru ludowego, będących w stanie organizacji i początkujących, działających w środowisku mało wyrobionem kulturalnie, wiejskiem.

Obrazki Fischerówny: «Szukajmy Pana», «Dary z serc ofiary», «Bóg się rodzi — moc truchleje», dla zespołów teatru ludowego nie nadają się. (M. M.).

13) Zenon Promieński: «W BLASKU BOŻEJ GWIAZDKI». Tow. Szkoły Ludowej, Kraków 1927 r. Akt 1, obrazów 2. Cena 1 zł.

Treść sztuki: W domu zamożnym w mieście, mała dziewczynka Wisia i starszy jej braciszek Jaś-harcerzyk, ubierają choinkę. Matka opowiada legendę o «włosach anielskich» na choinkę. Dzieci czekają niecierpliwie na gwiazdkę, tymczasem przychodzi ojciec, przynosząc słodycze na drzewko. Rodzice wychodzą. Zjawia się gwiazdka w orszaku 4 małych gwiazdek i aniolka. Po długiej mentorskiej mowie, daje dzieciom podarki, a gwiazdki wykonują taniec rytmiczny, wzamian dzieci pokazują gwiazdce taniec krakowski z muzyką ludową. Gwiazdka odchodzi. Dzieci w nienaturalnych kantatach opiewają swą radość z upominków. Na chwilę spada zasłona, ukazując potem żywy obraz ze złóbkami i osobami grającymi.

Ilość osób 22, w tem kobiet 12, mężczyzn 10, chłopców 9, dziewcząt 11. Wiek osób od 7 do 50 lat.

Ocena wartości sztuki: Początkowo obrazek scenicznie dobry, zalamuje się przy banalnych kazaniach o grzeczności dzieci i trochę nienaturalnej radości z podarunków gwiazdki. Zrozumiałym może być dla dzieci ze środowisk inteligentkich — dla wsi natomiast będzie i daleki i trudny do wystawienia. Jeśli ma się wydobyć piękno, to punkt ciężkości spocząć winien na tańcach, muzyce i efektach świetlnych. Konieczna więc dziecięca kapela za sceną.

Dekoracje 2. Pokój zamożnych ludzi w mieście z bogatą choinką. (Jedne drzwi muszą posiadać draperję). Druga odsłona ma stworzyć żywy obraz szopki.

Kostjumów 22. (Strój kobiety dla matki, strój dla ojca. Strój dla dziewczynki i chłopczyka, kostjum dla anioła, gwiazdki i czterech jej małych towarzyszek, 8 kostjumów krakowskich dla dzieci i ewent. strój dla 4 muzykantów).

Sztuka powyższa nadaje się tylko dla zespołu szkolnego i jest odpowiednia przede wszystkim dla środowisk mało wyrobionych kulturalnie robotniczych i małomiasteczkowych. (Mś.).

14) Ks. Paweł Wieczorek: «**PO KOLENDZIE**». Księgarnia Zygmunta Jelenia, Tarnów 1928. Aktów 4. Cena 60 gr.

Jasełka przeznaczone są dla kolendników wiejskich i przedstawiają szereg bardzo prymitywnych obrazków i inscenizacji o treści więcej jak popularnej. Obrazki przesuwają się w następującym porządku: 1) anioł i djabeł (zwycięstwo pierwszego), 2) pasterz i anioł, 3) Bartosz, klótnia z żydami i ich prorocтва, 4) i 5) Herod i setnik. Przyjęcie Trzech Króli, 6) okrutny rozkaz mordowania dzieci i śmierć Heroda, 7) djabeł i żydzi targują się o ciało Heroda (zabiera je djabeł), 8) bójka Bartosza z żydami — żydzi tchórzliwie uciekają, co daje możliwość Bartoszowi do tendencyjnej mowy antysemitkiej, 9) szopka i pokłon Trzech Króli. Na zakończenie przewodnik, który wprowadza kolendników, dziękuje domownikom.

Osób 18, w tem mężczyzn 13, chłopców 5. Wiek osób od 14 do 18 lat.

Ocena wartości: Utwór ten przeznaczony dla kolendników jest aż nadto prymitywny. Gromadzie nawet z najmniejszą inicjatywą nie sprawi trudności w wystawieniu, ale też i rzetelnego pożytku widzom nie przyniesie poza rozrywką wynikającą z bezpośredniej obserwacji.

Kostjumów 10 (dla djabła, anioła, Trzech Króli, dwóch żydów, Heroda, setnika, śmierci, pasterzy i przewodnika).

Utwór powyższy nadaje się dla zespołu (kolendników) będącego w stanie organizacji względnie początkującego, działającego w środowiskach mało wyrobionych kulturalnie wiejskich, małomiasteczkowych, robotniczych i podmiejskich. (Mś.).

15) F. O.: «**DZIECI U ŻŁÓBKA**» (Zbiór jasełek). Księgarnia św. Wojciecha, Poznań. Obrazów 3. Cena 1.50 zł.

W zbioru mieszczą się trzy oddzielne obrazy: 1) «Dzieci u żłóbka» w 1 odsłonie, 2) «W Betleem» w 2 odsłonach i 3) «Gdy się Jezus rodzi» w 3 odsłonach.

Z tych obrazek I «Dzieci u żłóbka» nie nadaje się.

II-gi obraz «W Betleem»: W obozie harcerskim oczekują powrotu pasterzy, którzy udali się do Betleem. Przybyli tłumaczą opóźnienie tem, że musieli się zająć wyszukaniem schronu na noc dla jakiejś przygodnie spotkanej pary podróżnych, przybyłej do Betleem na spis ludności. (Tą parą są: Matka Boska i św. Józef). W nocy anioł obwie-

szcza pasterzom narodziny Chrystusa. Pasterze udają się do Betleem i składają pokłon i ofiary Jezusowi. Orszak kolendniczy zamykają Trzej Królowie.

Ilość osób 11 + statyści, w tem kobiet 1, mężczyzn 7, chłopców 2 + statyści i 1 dziewczyna. Wiek osób od 14 do 60 lat.

Ocena wartości obrazka: Rzecz napisana bezpretensjonalnie — wierszem. Scenicznie bardzo łatwa.

Dekoracje 2 (obóz pasterski i stajenka Betleemska).

Kostjumów 5 + dla statystów (1 dla Matki Boskiej, 1 dla św. Józefa, 3 dla Mędrców ze Wschodu, nadto dla aniołów i pasterzy).

Obraz powyższy nadaje się tylko dla zespołu szkolnego będącego w stanie organizacji i jest odpowiedni przede wszystkim dla środowiska mało wyrobionego kulturalnie małomiasteczkowego.

III-ci obraz «Gdy się Jezus rodzi»: Treść nie odbiega w niczem od zwykłego szablonu, a więc: są pastuszkowie, którym aniołowie przynoszą wieść o Narodzeniu Chrystusa, poczem pastuszkowie udają się do szopki. Jest Herod bardzo zły i okrutny. Wreszcie jest stajenka, hold pastuszków i Trzech Króli.

Ilość osób 21 + statyści, w tem kobiet 4 + statystki, mężczyzn 15 + statyści, chłopców 2 + statyści i 3 dziewczęta + statystki. Wiek osób od 8 do 60 lat.

Ocena wartości obrazka. Rzecz napisana wierszem. Scenicznie bardzo łatwa, szablonowa.

Dekoracje 3 (Wolna okolica — pastwisko pod Betleem, Pałac Heroda i Stajenka Betleemska).

Kostjumów 21 + dla statystów (1 dla św. Józefa, 1 dla Matki Boskiej, 4 królewskie, 3 kapłańskie, 3 kobiece wschodnie, 2 dziewczęce wschodnie, 6 pasterskich, nadto dla statystów: aniołów, żołnierzy rzymskich i dworzan).

Obraz powyższy nadaje się dla zespołu szkolnego będącego w stanie organizacji i jest odpowiedni przede wszystkim dla środowiska mało wyrobionego kulturalnie małomiasteczkowego i podmiejskiego.
(K. K.).

U w a g a: W niniejszym Biuletynie zamieszczono oceny sztuk opracowane przez p. Karola Kowickiego, nie wchodzącego w skład Komisji.

Wydawnictwa ocenione w niniejszym biuletynie i wszystkie wydawnictwa w zakresie teatru ludowego wchodzące, są do nabycia w Małopolskim Związku Teatrów i Chórów Ludowych w Krakowie, ul. Zacisze 14/1.

REDAKTOR: MARJAN MIKUTA

Wydawnictwo Małopolskiego Związku Teatrów i Chórów Ludowych
w Krakowie, ul. Zacisze 14, I p.